

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/82/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

163/2016. (IX. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. március 9-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2016. szeptember 15-én – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. március 9-én, postai úton előterjesztett beadványában – melyet a Testület felhívását követően 2016. április 7-én kiegészített – az O. Rendőrkapitányság 2016. február 22-én fogantatosított intézkedését kifogásolta.

I.

1) A panaszos beadványában az intézkedés előzményeként előadta, hogy E. városból 2016. február 15-én érkezett O. településre, a W. autóipari céghez, munkavállalás céljából. A munkavállalást a W. munkaerő-kölcsönzőn keresztül bonyolította: részt vett a 3 napos oktatáson, sikeresen levizsgázott a tanultakból, majd elkezdett a gyárban dolgozni, ahol régi, problémás dolgozókkal találkozott, akik belékötöttek és vitát szítottak. A cég 2016. február 22-én indoklás nélkül felmondta a panaszos munkaviszonyát, mindenféle ilyenkor szokásos elszámolás nélkül. A panaszos – vidéki lévén – az O. település Sz. B. utcai címen. munkásszállón lakott, ahol az éppen szolgálatban lévő portás közölte vele, hogy el kell hagynia a szállót, mert a W. felmondott neki. Erről a felmondásról, a munkaviszony megszüntetéséről egyébként azóta sem kapott semmiféle írásos dokumentumot.

A panaszos kérte, hogy mindenképp szeretne egy éjszakát maradni, mivel pénz nélkül nem tudott volna hazautazni. A portás hívta a szálló tulajdonosát, aki nem engedélyezte, hogy a panaszos ott maradjon, ezért a panaszos a helyi rendőrségre ment segítséget kérni, ahol nem segítettek neki, azt

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

javasolták csupán, hogy menjen a hajléktalanszállóra. A panaszos ezt nem akarta, ezért visszaindult a munkásszállóra, de a portás már nem engedte belépni, pedig a személyes holmijai még a szobában voltak.

A portás telefonon hívta a szálló állítólagos tulajdonosát, aki pár perc után megérkezett. (Mivel nem mutatkozott be, a panaszos a nevét nem tudja). A tulajdonos megrántotta a panaszos bal vállát, és kitaszította az épületből. A panaszos ekkor még a saját lábán visszament, felháborodva tiltakozott, hiszen még a szobájában maradt a bőröndje, a személyes dolgai.

Ezek után a tulajdonos és még két ismeretlen férfi megfogta a panaszost, és szó szerint kivágta az épületből úgy, hogy a panaszos válla a teste alá „tört”. A panaszos sírt, és szidalmazta őket, de azok csak röhögtek, és a többi szálló lakója előtt azt kiabálták, hogy a panaszos részeg és elesett. (A panaszos megjegyzi, hogy nem iszik alkoholt.) A panaszos sérelmezi, hogy lejáratják, megalázták, valótlan állítottak róla, kidobták és gúnyolódtak rajta. Mivel megsérült, nem tudott felállni, hiába próbálta, visszaesett a betonra és senki nem segített neki, ezért maga hívta fel a rendőrséget 18 óra 10 perckor, és elmondta, hogy mi történt, kérte, hogy menjenek segíteni. Ezután a mentőket is felhívta.

A kérkező rendőrök, – akiknek a nevét szintén nem tudja – durván viselkedtek a panaszossal, aki magatehetetlenül feküdt a sérülései miatt. A rendőrök a „Naaaaa, mi vaaan, ááálljon már fel, miért nem kel már fel? Fáj a lába?” kérdéseket tették fel, gúnyolódó hangnemben. Egyáltalán nem segítettek, a panaszos már a mentőben volt, amikor odahajolt hozzá az egyikük, és tagoltan kihangsúlyozva mondta neki kétszer is: „Maga elesett!”, nem történt semmi más. A panaszost a T. település kórházba vitték, ahol ellátták a vállát. A panaszosnak 8 napon túli sérülései keletkeztek (a válla kificamodott és eltört), ezért feljelentéssel is élt az esettel kapcsolatban.

A panaszos továbbra is fenntartja, hogy ő nem esett el, hanem a három férfi kidobta az utcára és a rendőrök is durván jártak el és beszéltek vele.

2) A panaszos a Testület 2016. március 23-án kelt tájékoztató levelére válaszolva panaszkiegészítésében a panasz egyéb helyen történő előterjesztésére vonatkozó kérdésre akként nyilatkozott, hogy a kifogásolt intézkedéssel kapcsolatban a panaszosnak nem állt módjában az intézkedést foganatosító rendőri szervnél panaszt tenni, mivel a történetek után nem érezte magát biztonságban O. településen, így másnap reggel (2016. február 23-án) hazautazott E. városba. A lakhelye szerint illetékes E. Rendőrkapitányságra bement panaszt tenni, ahol azt ajánlották neki, hogy a rendőri intézkedés ellen forduljon a panaszával a Testülethez. Az erőszakos cselekmény miatt a panaszos a feljelentést is tett.

A panaszos a Testület intézkedésre vonatkozó kérdéseire reagálva előadta, hogy a rendőrök nem igazoltatták a helyszínen, nem is hallgatták meg, hogy miért kérte a segítségüket. A rendőrök a szálló tulajdonosával beszéltek, együtt szórakoztak, nevetgéltek. Nem emlékszik, hogy tanúkat kikérdeztek volna, pedig több ember is volt a helyszínen.

A panaszos jelezte a rendőröknek, hogy a portás nem engedte bemenni a szállóra, hiába mondta neki, hogy mindene a szobában van. A rendőrök nem foglalkoztak ezzel. A dolgai csak másnap kerültek hozzá, a W. ügyintézőjét (HM) kérte meg SMS-ben, hogy pakolja össze a szobából a holmiját, és juttassa el hozzá, mert a panaszos, már nem mert a szállóra elmenni. Az ügyintéző az O. település buszmegállóban adta át a panaszosnak a bőröndjét és a táskáját, ahonnan ő hazautazott E. településre.

A Testület azon kérdésére, hogy nyilatkoztatták-e a rendőrök a helyszínen a sérüléseivel kapcsolatban, a panaszos rögzítette, hogy az egyik rendőr behajolt a mentőautó ajtaján, és a panaszos állításának ellenére azt mondta: „Asszonyom, Ön *elesett*”.

Az előadó testületi tag nyilatkozta a panaszost arra vonatkozóan, hogy milyen (jogi) felvilágosításban részesítették őt a rendőrök az intézkedéssel kapcsolatban; erre vonatkozóan a panaszos előadta, hogy a rendőrök semmiféle tájékoztatást nem adtak a további jogi lehetőségekről.

A panasz áttételével kapcsolatban panaszos úgy nyilatkozott, hogy amennyiben nincs más választás, hozzájárul ügyének az intézkedést foganatosító rendőrkapitánysághoz való áttételéhez, továbbá hozzájárul ahhoz, hogy a Testület állásfoglalását anonimizált formában, a személyes adataitól megfosztva a honlapján közzétegye.

A panaszos vállsérüléséről szóló orvosi dokumentumokat is mellékelte a leveléhez.

a) Az intézkedés napján a T. Sz. B. K. Sürgősségi Betegellátó Ambulanciáján kiállított ambuláns lap szerint a beteg elmondása szerint ismert személy bántalmazta, bal vállát és fejét megütötte. Az orvosi irat a panaszos tudatát tisztának, ébernek, orientáltak jellemezte. A röntgen a bal váll ficamát és tuberculum maius törését mutatta.

b) 2016. február 26-án, a panaszos lakhelye szerint illetékes M. F. Oktatókórház és Rendelőintézetben kiállított ambuláns lap diagnózisa megegyezik az előző dokumentum diagnózisával: a váll ficamá illetve a humerus proximális végének törése. Az esetleges műtétről 2016. március 1-jei kontroll alapján döntenek.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a K.-E. M. R.-főkapitányság O. Rendőrkapitányságától (továbbiakban együtt: illetékes rendőri szerv), valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az illetékes rendőrkapitányság állományába tartozó M. M. r. főtörzsőrmester és F. Á. r. törzsőrmester által aláírt, biztonsági intézkedés végrehajtásáról szóló, 2016. február 22-én kelt jelentés szerint a panaszossal szemben a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) szerinti igazoltatást, önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy érdekében tett intézkedést és ruházatátvizsgálást foganatosítottak az O. települési W. munkásszállóban. Az intézkedés alatt kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása szerint az intézkedő rendőrök a panaszos telefonhívására jelentek meg a helyszínen 18 óra 35 perckor, mert bejelentése szerint megverték őt. A panaszos a földön feküdt, mikor a rendőrök megjelentek, és kérdésre elmondta, hogy a munkásszállón „kiütötték” az ajtón keresztül, azért fekszik a földön. Az esés során megütötte a kezét, ezért értesítette az Országos Mentőszolgálatot (továbbiakban: OMSZ). A mentők 18 óra 35 perckor érkeztek a helyszínre, ahol N. I. megvizsgálta a panaszost, és elmondta, hogy további vizsgálatokra a T. település Sz. B. Kórház Ambulanciájára szállítják. Az intézkedés során a panaszos folyamatosan zavarosan beszélt, zaklatott volt, nem tudta pontosan elmondani, mi történt.

A helyszínen meghallgatták S. I. portást, aki elmondta, hogy F. T. és F. P. az ajtóban beszélt a panaszossal, aki a telefonjával hadonászva kiabált. A vitatkozás közben felháborodva hátat fordított és a küszöbön megbotlott, elesett.

A munkásszálló üzemeltetői elmondták, hogy a panaszost a mai napon távozásra szólították fel, ami neki nem tetszett. A panaszos 18 óra körül ismét megjelent a szálló bejárati ajtajában, ahol a hangját

felemelve, kezével hadonászva a szállás miatt velük vitatkozni kezdett. A vita közben a bejárati ajtó küszöbében megbotlott és elesett.

A biztonsági intézkedés oka 18 óra 35 perckor megszűnt, a panaszost ekkor az OMSZ-nak átadták.

A jelentéshez mellékelt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) Az illetékes rendőrkapitányság Rendészeti Osztálya által kiállított „Feljegyzés elfogott, előállított, biztonsági intézkedés alá vont személy átadásáról” elnevezésű irat szerint a panaszost („vállát fájjalja”) panaszokkal 2016. február 22-én 18 óra 35 perckor átadták. *(Hogy mely szervezet/intézet/magányszemély részére, arra nézve nincs kitöltve az irat.)*

Fentiekén túlmenően az iraton az átadó és átvevő kézjegye szerepel, valamint (a megjegyzés rovatban) feltehetően a mentőautó rendszáma.

3) A Testület intézkedéssel kapcsolatos kérdéseinek megválaszolására M. M. r. főtörzsőrmester 2016. április 13-án az alábbi tartalommal tett kiegészítő-jelentést.

Az intézkedés napján a Tevékenység-Irányítási Központ (továbbiakban: TIK) ügyeletesének utasítására jelent meg a munkásszállón, mivel onnan bejelentés érkezett a szálló vezetőjétől, miszerint az egyik lakójukkal nem bírnak. A bejelentő szerint a nő kiabált, szitkozódott és nem volt hajlandó távozni a szállóról, annak ellenére sem, hogy a munkáltatója elbocsátotta, ezzel egyidejűleg pedig a munkásszállót is el kellett volna hagynia. A címre vonulás során a TIK ügyeletes tájékoztatta, hogy ezt követően a bejelentésben szereplő nő is bejelentést tett, miszerint őt a szállóról három személy kidobta, mely során sérülést szenvedett. A TIK tájékoztatta, hogy az OMSZ-t is értesítették.

M. M. r. főtörzsőrmester a kiérkezésekor a földön hanyatt fekvő talált egy nőt, tőle néhány méterre a szálló üzemeltetőit, a szálló portását, illetve néhány fő szállóvendéget. A földön fekvő személytől megkérdezte, hogy hol sérült meg, milyen panasza van, melyre azt felelte, hogy eltört a karja. Fel akarta segíteni a földről, aki ezt többszöri kérés ellenére is elutasította, mondván hogy nem tud megmozdulni a karja miatt. Később a mentősöknek is ezt mondta, csak többszöri kérésük után állt fel.

M. M. r. főtörzsőrmester meghallgatta mindkét felet, majd F. Á. r. törzsőrmester lekérte az intézkedés alá vont személyek (a szálló üzemeltetői, a portás és a panaszos) adatait. A panaszos elmondta, hogy a szállóról három „kidobó” férfi kidobta a szállóról, mely során véleménye szerint eltört a karja, ami miatt ő a mobiltelefonján már értesítette az OMSZ-t.

A kiérkező mentősökkel még az ellátás megkezdése előtt a panaszos arrogáns, kioktató módon kezdett el beszélni, majd amikor a rendőr felhívta a figyelmét arra, hogy a mentős kollégák segíteni jöttek, vele, a kollégája, illetve a jelen lévő valamennyi személlyel szemben is hasonló stílusban kommunikált. A rendőr kérdéseket próbált feltenni a panaszosnak, aki közben felhívta a fiát, akinek felháborodva elmondta, hogy őt O. településen megverte három férfi és eltörték a karját, és ezért mindenki fel lesz jelentve.

A mentősök a helyszíni vizsgálatok és ellátás során többször felhívták a panaszos figyelmét, hogy a saját ellátása érdekében legyen közreműködő, tartózkodjon az általa tanúsított viselkedéstől, hogy mielőbb megvizsgálhassák.

A jelentést író rendőr meghallgatta a szálló üzemeltetőit és a portást, akik egybehangzóan elmondták, hogy a panaszos néhány napig a szállón lakott, azonban a munkáltatója a viselkedése

miatt megszüntette a munkaviszonyát, ami miatt őt távozásra szólították fel. Elmondásuk szerint a szállón csak azok tartózkodhatnak (lakhatnak), akik alkalmazásban állnak a velük szerződésben álló gyárral. Elmondták, hogy a nőt többször is felszólították, hogy hagyja el a szállót, melynek nem tett eleget, egész nap „cirkuszt”, kiabált, szitkozódott, fenyegetőzött. A bejelentés előtt is kiabált, kezeivel hadonászott feljűk, mely miatt erőlyesen felszólították, hogy ha nem hagyja el a szállót, rendőrt fognak hívni. Ennek hatására a panaszos a bejárati ajtó felé indult, a küszöbben megbotlott és elesett. Az esést követően folytatta a szitkozódást és feljelentéssel fenyegetőzött.

A helyszínen a szálló üzemeltetői, a szálló portása és az éppen kint tartózkodó (dohányzó) lakók egybehangzóan megerősítették, hogy a nő a botlás következtében esett el, a nőt senki sem bántalmazta. Szerintük a nő egész nap arra játszott, hogy feljelentesse őket, ugyanis folyamatosan ezt hangoztatta, miután közölték, hogy el kell hagynia a szállót.

A mentőben ellátásban részesített panaszoshoz lépve a jelentést író rendőr továbbra sem tudott érdemben beszélni, a panaszos a kérdésekre kitérő válaszokat adott, feljelentéssel fenyegetőzött, szidalmazta a három férfit, akik eltörték a karját.

A helyszíni ellátás során a mentőápoló úgy nyilatkozott, hogy törése nincs a sérült személynek, azonban röntgenre beszállítják a helyi kórház sürgősségi osztályára. Mivel a helyszínen semmilyen információ, tanú stb. nem támasztotta alá a panaszos által elmondottakat, és mivel a nő az intézkedés során láthatóan zavart, felfokozott idegállapotban volt, így egyéb intézkedésre nem került sor.

A történeteket jelentették a TIK-nek, majd a helyszínről távoztak. A rendőrkapitányságon jelentés készült az esetről, amelyhez egy feljegyzést is csatoltak.

A jelentés azzal zárul, hogy lekérdező rendszerből kinyerhetőek a priorált személyek adatai.

4) A 2016. április 15-én készült újabb kiegészítése szerint M. M. r. főtörzsőrmester mielőtt a sérült személyt az OMSZ elszállította volna, tájékoztatta őt a jogairól, illetve panasztételi lehetőségeiről is.

5) Az ügyeleti küldési napló szerint először 18 óra 6 perckor F. T. kért intézkedést a segélyhívón keresztül a munkásszállóra. A bejelentő elmondása szerint a panaszos valószínűleg alkoholos állapotban (legalábbis nem beszámítható módon viselkedve) egész nap jön-megy, kirúgták a munkahelyéről, ezért kiabál, veszekszik mindenkivel, nem bírnak vele, ezért intézkedést kérnek.

A napló szerint igazoltatták a panaszoszt, aki elmondta, hogy a W. C.-nál dolgozott, de aznap elbocsátották, illetve a munkásszállóról is távoznia kellett, ezeket a dolgokat nehezményezte. A napló azt rögzíti, hogy amikor ment ki a munkásszálló ajtaján, a panaszos megbotlott és ráesett a karjára, ami eltört, ezért mentőt hívott a panaszos. Az OMSZ a helyszínrre érkezését követően megvizsgálta a panaszoszt, törést nem állapítottak meg, de a panaszos megnyugtatóására beszállították a kórházba. Több tanút is meghallgatott az intézkedő egység, akik egybehangzóan elmondták, hogy senki sem bántotta a nőt, véletlen baleset történt. Az esetről biztonsági intézkedéses jelentés készül.

A 18 óra 10 percre vonatkozó küldési napló szerint a panaszos a 112-es segélyhívón tett bejelentést, miszerint őt három ember kidobta a munkásszállóról, megsérült. (A pontos címet nem tudta megjelölni.) Az esetre vonatkozó bejegyzés így zárul: „OMSZ konferenciában, mennek a helyszínrre, cím csak geokód miatt. Helyszínr pontosítása miatt kapcsolat lesz. További intézkedést nem igényel, folyamatban.”

6) A rendőrség megküldte az intézkedéssel összefüggésbe hozható hanganyagokat is.

a) A panaszos bejelentésének hanganyaga alátámasztja az ügyeleti naplóban foglaltakat.

A panaszos megteszi a bejelentést arról, hogy három férfi kidobta őt a munkásszállóról, és valószínűsíthetően eltört a karja, mert nem tud megmozdulni. A panaszos elmondja, hogy kirúgták, azt is elmondja, hogy szeretett volna még egy napot maradni, de nem engedték, valamint azt is, hogy a szállón bent vannak a cuccai, a bőröndje („mindenem”). A bejelentést rögzítő többször is megkérdezi a címet, a panaszos elmondja, hogy az 1. számú munkásszállón van a W. felé, de ennél pontosabban nem tudja megmondani, és nem is mondják meg neki, mert nem akarnak segíteni. (Azt is elmondja, hogy ráfogják, hogy részeg, pedig ez nem igaz, nem is ivott.) Arra a kérdésre, hogy mentőt kér-e, igennel felel. Az adatok rögzítése után átkapcsolják a hívást a mentőknek, ahol a panaszos feldúltan (illetve sírva) elismétli a korábbiakat. A hívást fogadó hölgy megnyugtatja, hogy úton vannak.

b) A CD lemezen hallható továbbá, amint az esettel kapcsolatban két kolléga beszélget, a férfi megkérdezi, hogy a hölgy mit tud az esetről. A nő elmondja, hogy annyit tud a nappalos kollégától, hogy a panaszos hívott mentőt. Ezt a férfi nyugtázza, majd elmondja, hogy jó lenne tudni, hogy akkor „mi van”, miért kell a mentő; a járőr (vissza) jelentését várja. A nő elmondja, hogy még nem szóltak neki, mindjárt rákérdez, hogy mire jutottak.

A következő beszélgetés a hölgy és járőr között zajlik, érdeklődik, hogy miben tud segíteni, sikerült-e kideríteni, hogy mi történt. A járőr elmondja, hogy megérkeztek a mentősök, vizsgálják a hölgyet. Annyi derült ki, hogy a panaszos a W. alkalmazásában állt, de el lett bocsátva és a munkásszállót is el kellett volna hagynia, de ő ezt igazságtalannak tartotta már volt is bent a kapitányságon, ott is csinálta a cirkuszt, majd visszament a szállóra. A panaszos még szeretett volna egy éjszakát maradni, de nem engedték meg neki, elküldték, és amikor kilépett az ajtón, megbotlott és elesett és ennek során a karját megütötte. Meghallgattak vagy tíz embert, senki nem látott semmit, vagy, hogy bántalmazták volna a panaszost. A panaszos elmondása szerint három férfi kidobta. AZ OMSZ elsődlegesen azt állapította meg, hogy törés nincs, de feltettek egy kötést és beviszik a kórházba egy röntgenre. A rendőr megjegyzi, hogy „a hölgy nagy színészi tehetségről tett tanúbizonyságot”, de első körben akkor percekben belül elviszik a panaszost. Ezt követően a panaszos adatait megkérdezi a nő a járőrtól, aki válaszol. A nő ezt követően közli a járőrrel, hogy az intézkedésről emlékezzenek meg pár sorban, mielőtt elkezdene „keverni” a hölgy. Ezt nyugtázzák a rendőrök. Majd jelentik, hogy végeztek a címen, a mentősök elszállították a panaszost, a rendőrök mennek be a kapitányságra megírni a jelentést.

c) A harmadik beszélgetés az első beszélgetés résztvevői között zajlik, ennek során a férfi elmondja, hogy közben beszélt T-vel, valószínűleg eltört a nő karja. Itt a nő közbevág, hogy nem, ez nem igaz, ezt a nő mondta, de a mentősök szerint nem tört el a keze, de beviszik a kórházba. Tájékoztatja arról is, hogy a járőr meghallgatott vagy tíz embert, elmondták, hogy senki nem nyúlt a nőhöz, egyszerűen lépett ki és megbotlott, elesett és ráesett a kezére; majd készül rendőri jelentés. A férfi megkérdezi, hogy további intézkedés (lesz-e), a nő azt feleli, hogy nincs.

d) A prioritizálás hangfelvételét is megküldte a rendőrség, amely során az érintettek adatait ellenőrzik a nyilvántartásokból. Ennek során megkérdezte a járőr, hogy mit tudnak a mentőkről, érkeznek-e.

7) Az EDR lekérdezési lista szerint az intézkedő rendőrök 4 személy adatait kérdezték le, a következő sorrendben: F. T. , F. P. (az üzemeltetők), S. I. (a portás), végezetül a panaszos.

8) Az illetékes kapitányságvezető 2016. április 15-én kelt, Testület intézkedéssel kapcsolatos kérdéseit megválaszoló átiratában az alábbiakat rögzítette.

Az intézkedést a Rendészeti Osztály járőrei (M. M. r. főtörzsőrmester és F. Á. r. törzsőrmester) foganatosították. Az esetről először F. T., a munkásszálló üzemeltetője tett bejelentést 18 óra 6 perckor, miszerint egy nő kiabál, veszekszik, nem hajlandó elhagyni a szállót. Ezt követően a panaszos 18 óra 10 perckor tett bejelentést arról, hogy őt három ember kidobta a szállóról.

A rendőrök igazoltatták az üzemeltetőt, a portást és panaszost, szóban meghallgatták a helyszínen kint tartózkodókat, az ő adataikat azonban nem kérdezték le.

A beszerzett jelentések alapján a panaszossal szemben intézkedő rendőrök bántó, lealacsonyító hangnemet nem ütöttek meg. A panaszost M. M. r. főtörzsőrmester megpróbálta felsegíteni a földről, melyet ő elutasított. A sérülésekről nyilatkoztatták a panaszost, akit az OMSZ munkatársai elláttak, és beszállítottak a helyi kórházba, tehát a panaszos szakszerű ellátásban részesült.

A rendőröket 18 óra 11 perckor küldték a helyszínre, 18 óra 17 perckor szintén megkapták a címet a TIK-től. A panaszost 18 óra 35 perckor biztonsági intézkedés keretében átadták az OMSZ-nak. A helyszínen az OMSZ munkatársai elsődlegesen 8 napon belül gyógyuló sérülést állapítottak meg a panaszos vonatkozásában. A panaszos a kórházba szállítást megelőzően a panaszos tájékoztatást kapott jogairól, a feljelentés és panasztételi lehetőségeiről. Tekintettel a mentősök sérülés fokára tett nyilatkozatára, a panaszos zavart viselkedésére, valamint a helyszínen szóban meghallgatott személyek közleményére az intézkedő járőr egyéb intézkedést nem hajtott végre.

A panaszos az E. város Rendőrkapitányságon feljelentést tett az esettel kapcsolatban, amelyet 2016. április 7-én iktattak a rendőrkapitányságon. A büntetőügyben határozat született a feljelentés elutasításáról.

9) A panaszos 2016. március 8-án feljelentést tett a lakóhelye szerint illetékes rendőrkapitányságon ismeretlen személyek ellen, akik 2016. február 22-én O. település, Sz. B. út cím alatti W. munkásszállóból erőszakkal kidobták, mely következtében őt mentővel kórházba szállították, és ott megállapították, hogy vállficam sérülése keletkezett.

A panaszos az intézkedés előzményeit a beadványában foglaltakkal azonos módon adta elő. A panaszos miután beszélt az őrrrel, elment a rendőrségre, hogy jelezze nekik, őt ki akarják tenni a szállóról. A rendőrök intézkedni nem tudtak, a hajléktalanszállót javasolták, felajánlották, hogy elviszik, azonban a panaszos nem akart odamenni. Visszament a szállóra, mert ott volt mindene. A szálló portása azonban azt mondta, hogy nem léphet be, mire ő nagyon mérges lett. A portás hívta a szálló tulajdonosát. A tulajdonos mikor megérkezett, nem szólt semmit, elkapta a panaszos karját, eközben azt mondta, hogy „Takarodj innen, most is részeg vagy, nem hiszem el, hogy nem tudlak eltakarítani innen, takarodj már innét!”

Miközben ezt mondta, taszított a panaszoson egyet, de az nem esett el, visszalépett a szállóba és káromkodott. Közben jött még két férfi, hárman belekapaszkodtak, megfogták és kidobták a szálló elé a betonra, a sárba. A panaszos megpróbált megfordulni, nem akarta elhinni, hogy ez történt. Nem tudott felállni, annyira fájt a válla. A szálló tulajdonosa eközben kiabált neki: „Mi van te rohadék, most is olyan részeg vagy, hogy már fel sem tudsz állni, felbuktál a küszöbben, úgy sem tudod bebizonyítani, hogy mi történt.” A szálló lakói eközben kint álltak, de senki nem segített neki. A másik férfi pedig azt mondta: „Fejezd már be, mert elvitetünk a pszichiátriára.” A földön fekvő felhívta a lányát, és mondta neki, mi történt.

Ekkor már a rendőrök is ott voltak, mert őket is értesítette. Kérte a rendőröket, hogy szondáztassák meg, mert ő nem részeg, de erre nem voltak hajlandóak. A rendőrök nagyon csúnyán viselkedtek, az egyik (akinek tán kis bajusza volt) azt mondta: „Na mi van? Keljen már fel! Mit akar?” Nagy nehezen

felsegítették és eközben is megalázóan viselkedtek vele, arra utalva, hogy nem tud megállni a lábán. Időközben a mentők megérkeztek, később beszállították a T. település kórházba.

Azóta egyik céggel sem áll kapcsolatban (W., W.), még a fizetését sem kapta meg. A panaszos nem tudja megnevezni azokat a személyeket, akik őt bántalmazták, sem a szálló tulajdonosát, sem a másik két férfit, aki részt vett a bántalmazásban. Sosem látta őket. A panaszos a feljelentését a három ismeretlen férfi ellen szeretné megtenni, akik őt a szállóból kidobták.

10) Az illetékes rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának vezetője 2016. április 8-án határozatot hozott a panaszos feljelentésének elutasításáról.

Az indoklás szerint a beszerzett adatok alapján megállapítható, hogy a feljelentő vállficam sérülést szenvedett a cselekménykor az elesése során. A feljelentő a helyszíni intézkedés során nem tudta elmondani pontosan, hogy mi történt vele, egyéb körülmény nem utalt arra, hogy bűncselekmény történt volna. A feljelentésben annyit jelölt meg panaszos, hogy őt kidobták a szállóról, de arról, hogy őt bárki megütötte, megrúgta, vagy egyéb módon bántalmazta volna nem számolt be.

III.

A panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a Testület eljárásában a rendőrség intézkedési kötelezettségét és annak teljesítését, valamint intézkedés során alkalmazott hangnemet és bánásmódot tette vizsgálatának tárgyává.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, XIII. cikkben foglalt tulajdonhoz, XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a rendőrök intézkedési kötelezettségét vonta vizsgálatára körébe.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése értelmében a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A (2) bekezdés szerint a rendőr a

magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Végezetül a hivatkozott jogszabályhely (3) bekezdése előírja, hogy ha szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A Testület ahhoz, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének keletkezése kérdésében állást foglaljon, azt kellett mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés és/vagy bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja, tehát a panaszos hozhatott-e olyan információkat a rendőrség tudomására, amelyek intézkedési kötelezettséget keletkeztettek a rendőrség oldalán.

A szóban forgó esettel kapcsolatban két bejelentés is érkezett a rendőrségre: az első bejelentés-melynek hangfelvétele nem állt a Testület rendelkezésére – arra vonatkozott, hogy a panaszos a munkásszállón kiabál, veszekszik, nem bírnak vele, intézkedést kérnek. A második bejelentő a panaszos volt, aki pedig azért kért rendőri intézkedést, mert őt három férfi az utcára kihajította, amely során megsérült.

A bejelentésben megjelölt jogsértésekre a következő rendelkezések hívhatóak fel.

Az első bejelentéssel kapcsolatban a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 170. §-ában szabályozott garázdaság szabálysértése („Aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.”), illetőleg a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 339.§-ban szabályozott garázdaság bűncselekménye („Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”) hívható fel.

A második bejelentésben megjelölt cselekménnyel kapcsolatban a Testület utal a Btk. 164. §-ában pönalizált testi sértés bűncselekményére. A hivatkozott jogszabályhely szerint:

„(1) Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.

(2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma alapján felmerült a jogsértés (panaszos által elkövetett garázdaság szabálysértés gyanúja, illetve a panaszos sérelmére elkövetett testi sértés bűncselekmény) gyanúja, amelyet a rendőröknek helyszíni intézkedéssel ellenőrizniük kellett, tehát a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

2) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A Testület gyakorlata alapján az intézkedési kötelezettség elmulasztásával összefüggésben akkor kerül sor a panaszos alapvető joga – mégpedig általában a tisztességes eljáráshoz fűződő jog – sérelmének megállapítására, ha a rendőr valamely, az adott helyzetben nyilvánvalóan szükséges, az ügy szempontjából *lényeges* intézkedést nem tett meg a kérdéses ügyben.

A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök nem nyújtottak neki megfelelő segítséget, pedig magatehetetlenül feküdt a földön, nem hallgatták meg, illetve nem érdekelte őket, amit elmondott és nem nyújtottak semmilyen tájékoztatást sem.

A Testület álláspontja szerint a fent már idézett intézkedési kötelezettség teljesítésének jelen helyzetben arra kellett kiterjednie, hogy a bejelentésre a rendőrök a helyszínen megjelenjenek, hogy meggyőződjenek a bejelentésben foglaltakról, a feleket igazoltassák, a tényállásról tájékozódjanak, (ami alapján eldönthető, hogy további intézkedés foganatosítása indokolt-e), és alapos tájékoztatást nyújtsanak a jogi lehetőségeket illetően. Ezek alapján a Testület a rendőrség intézkedését nem találta elegendőnek.

Egyrészt a rendőri jelentéseket összevetve megállapítható, hogy a rendőrök körülbelül öt perc terjedelemben foganatosították az egész intézkedést. (Az átirat szerint 18 óra 10 perckor tett bejelentést a panaszos, a rendőrök címre 18 óra 11 perckor indultak el, amelyet a TIK ismét kiadott, 18 óra 17 perckor. A biztonsági jelentés szerint 18 óra 30 perckor vonták intézkedés alá a panaszost, akit 18 óra 35 perckor már át is adtak a mentősöknek. A rendőrségi iratok több helyen is utaltak arra, hogy a sérült panaszoshoz már úton volt a mentő, ezért ezzel kapcsolatos intézkedést – vagy annak esetleges hiányát – nem vonta vizsgálatának körébe a Testület.)

A panaszos állítása szerint egyszerűen nem foglalkoztak vele, míg az elsődleges jelentés szerint a panaszos zavart és zaklatott volt, nem tudta pontosan elmondani, hogy mi történt. A kiegészítő jelentés pedig már egyenesen arról számolt be, hogy a panaszos egyáltalán nem volt együttműködő, agresszív volt és kitért a neki feltett kérdések elől.

A beszerzett információk alapján a rendőrség arra a megállapításra jutott, hogy további intézkedés foganatosítása nem indokolt. A Testület meglátása szerint a rendőrség mulasztott az eset kapcsán, tekintettel arra, hogy a rendőrök végeztek ugyan tanúkutatót, azonban tényállás felderítésének körütekintőbbnek kellett volna lennie: a panaszos már a bejelentésében is említette, hogy a cuccai a szállón maradtak, ahová nem engedték vissza. A rendőrök pedig e körben egyáltalán semmit nem intézkedtek. A Testület megjegyzi azt is, hogy a panaszos cáfolta, hogy a rendőrök másokat meghallgattak volna, ugyanakkor a rádióforgalmazás hanganyaga alapján ez valószínűsíthető („meghallgattak vagy tíz embert”), annak ellenére, hogy az intézkedés napján kelt iratok erről nem tesznek említést. A Testület álláspontja szerint a hasonló helyzetek elkerülése érdekében a tanúkutató során meghallgatott személyek adatait éppen ezért célszerű feltüntetni a jelentésben.

A panaszos ittasságára a vitában érintett másik fél utalt, azonban erre vonatkozóan sincs említés az iratokban, hogy ezt bármilyen módon ellenőrizték volna. A panaszos egyébként jelezte már a bejelentésében is, hogy a szálló tulajdonosa erre akarja fogni az egész incidenst, azonban ez nem igaz. (Illetőleg a panaszos a feljelentésében előadta, hogy az alkoholfogyasztás cáfolása érdekében kérte a rendőröket, hogy szondáztassák meg, akik azonban erre sem voltak hajlandóak. A hangfelvétel és a csatolt orvosi iratok alapján – melyek a panaszos tudatának éberségéről adtak számot – a Testület nem látta igazoltnak azt a körülményt, hogy a panaszos ittas lett volna, a feldúltságát pedig a történetekkel hozta kapcsolatba.)

A panaszosnak nyújtott tájékoztatással kapcsolatban a *második* kiegészítő-jelentés, illetve kapitányságvezetői átirat rögzítette, hogy a panaszos megkapta a szükséges jogi felvilágosítást a jogairól, illetve a feljelentés lehetőségéről. A Testület ezt a rendőrségi álláspontot nem találta kellően alátámasztottnak, mivel vizsgálata során az intézkedés napján keletkezett iratokat tekinti a leghitelesebbnek, amely erre vonatkozóan nem rögzített semmit.

A Testület meggyőződése szerint a foganatosított intézkedés hiányos volt, nem tisztázta kellően a bejelentésben foglalt körülményeket és az erre vonatkozó dokumentációt sem tartotta elegendőnek. A Testület a panaszos által előadottakat fogadta el arra nézve is, hogy az intézkedés végén semmilyen felvilágosítást nem adtak a részére.

Fentiekkel összefüggésben a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés hiányos volta miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és tulajdonhoz való joga.

3) A Testület az alábbiakban vizsgálta meg a rendőrök hangnemét és bánásmódját.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem viselkedtek ahhoz méltóan, amit képviselnek, mi több, kifejezetten csúnyán viselkedtek vele, gúnyolták, hogy nem tud lábra állni, illetve a mentőautóhoz lépve a rendőr kétszer is kihangsúlyozta, hogy a panaszos csak „elesett”.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen, vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges

társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Szükséges még utalni az Rtv. 16.§ (4) bekezdésére is, amely kimondja, hogy a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A kiegészítő jelentés azt rögzítette a fenti panaszelemekkel kapcsolatban, hogy a panaszos volt az, aki arrogáns volt velük és kioktató hangnemet ütött meg, nem kommunikált érdemben, az állítólag őt kidobó férfiakat szidalmazta.

A kapitányságvezetői átirat rögzítette, hogy a beszerzett jelentések alapján a rendőrök nem ütöttek meg bántó vagy lealacsonyító hangnemet.

Bár a panaszos és járőrök közt folytatott beszélgetésről nem állt rendelkezésre hangfelvétel, azonban a Testület a kollégák közti rádióforgalmazást hallva a Testület meggyőződése szerint arra lehet következtetni, hogy a panaszos vonatkozásában megütött hangnem valóban hagyhatott némi kívánni valót maga után. A panaszos kifejezetten és hangsúlyosan azt sérelmezte, hogy vele csúnyán beszéltek és durván viselkedtek a rendőrök. A kollégák közt lezajló beszélgetést hallva a Testület nem tudja felelősséggel és meggyőződéssel azt kijelenteni, hogy a rendőrök által használt hangnem vonatkozásában érvényesültek a fenti előírások.

Az ismertetett tényállítások között meghúzódo ellentét ellenére, a rendelkezésre álló hangforgalmazás hanganyagára való tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy az intézkedés során alkalmazott rendőri hangnem és bánásmód emberi méltóságot sértő volt.

IV.

A Testület vizsgálatában megállapította, hogy a telefonos bejelentések nyomán a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelyet azonban nem teljesítettek megfelelően a rendőrök, a foganatosított intézkedést hiányosnak találta. A Testület ezért kimondta, hogy a bejelentésben foglalt körülmények tisztázásnak hiánya, valamint az intézkedés végén elmaradt felvilágosítás miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga. Az intézkedés során alkalmazott hangnemmel

kapcsolatban a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az sértette az Rtv. vonatkozó előírásait, ezért megállapította a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmét is.

.A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke elérte azt a szintet, amely indokolttá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2016. szeptember 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET